

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR

Éves előfizetés	18 h
6 hónapos előfizetés	10 h
3 hónapos előfizetés	5 h
1 hónapos előfizetés	2 h
Éves előfizetés	24 h
6 hónapos előfizetés	12 h
3 hónapos előfizetés	6 h
1 hónapos előfizetés	2 h
Egyes szám ára	fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a szombatnapot kivéve.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség köztratók viselő
adására vagy megörzésére sem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a kiadó
hivatalhoz fordulandók.

XIII. évfolyam 99. szám.

Nagyvárad

Szombat, 1917 április 28.

Angol és francia munkások békefeltételei.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Stander angol munkásvezér az orosz munkástanáccsal folytatott megbeszélése során kijelentette:

— Anglia nem gondol területe növelésére, de követeli a megszállott országok visszaadását és a károk megtérítését. Ezen javaslatokat, melyeket az angolok ultimátumszerűen terjesztenek az oroszok elé, reméljük, hogy az orosz munkástanács jóvá fogja hagyni. A francia munkások megbizoltja is állást foglalt a területhódítás ellen. A dolog azon fordul meg, hogy a bekebelezés kifejezést miképpen értelmesik. Mi azt valljuk, hogy Elzász-Lotharingia egyáltalán francia terület, melyre nézve ennél fogva megbeszélésre nincs szükség. A franciák úgy tartják, hogy ezen alapelvektől csak vereség esetén térhetnek el.

Olasz szociálisták a stockholmi konferencián.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Milanóból jelentik: A Secolo közli: Turati nyilatkozata szerint oka van hinni, hogy a stockholmi konferenciára az olaszok is megválasztják kiküldötteiket.

Kenyérhiány Angliában.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: A Times írja: Angliában a kenyérhiány kérdése rendkívül komoly, mely lassan, de biztosan fejlődik. Ha a nemzet nem akarja, hogy egyhamar kenyér nélkül maradjon, már most kell mindenkinek kevesebb kenyérral megelégednie.

Jeffre Newyorkban.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelenti a Radio-ügynökség: A francia misszió Newyorkba érkezett Jeffre vezetésével. A francia lapok ezt az alkalmat arra használják fel, hogy katonai segítség iránti kívánságukat kifejezzék. Most először ismerik be a lehetőségét annak, hogy Anglia és Franciaország részére közeledik a kimerülés órája.

Newyork n'pe a francia missziót óriási tüntetéssel fogadta. Balfour Joffret olyképp méltatta, mint aki a marnei győzelemmel a történelemnek új fordulatot adott.

Kina hadat üzen.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) A Neue Züricher Zeitung jelenti Parisból: Kina a napokban hadat üzen Németországnak.

Az angolok súlyos vesztesége.

Berlin, április 27. A nagyhíradások láz jelenti:

Égyugati harcok.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornok hadseregét. Az arrasi csatán tegnap este széles arcvonalon ismét fokozódott a tüzés. A Reims-től nyugatra készenlétben levő felismert ellenséges gyalogság ellen is irányult. A Scarpetól délre az angolok az Arras—Cambrai országúton annak mindkét oldalán támadtak. Tüzünkkel és közel harcban súlyos veszteséggel visszavertük őket.

A német trónörökös hadseregét. A tüzési harc az Aisne mentén és a Champagneban lassankint újra nagyobb hevességre fokozódott. A Chemin des Dames melletti gyalogrégi harcban tért nyertünk és foglyokat ejtettünk.

Albrecht württembergi herceg hadseregét. Nincs új hír.

Keleti harcok.

A helyzet változatlan.

Macedóniai front.

Az angolok a Dojra tótól délnyugatra támadási tevékenységüket a bolgár állások ellen intenzív előtörésekkel eredménytelenül folytatták.

Az ellenség nyugaton 11 ellenséges repülőgépet, köztük kilencet légiharcban és két kötött léggömböt veszített.

Holl hadsereg a légi harcban 21 edszer maradt győztes.

Április 21-én a Vardar és a Dojra tó között egyik repülőrajunk egy angol repülőgépet lezsedett.

Ludendorff, első főparancsnok.

Az Unió nem köt külön békét.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Washingtoni jelentés szerint Wilson biztosította Balfourt, hogy az Unió külön békét nem köt.

A színházak jövedelmezősége.

A Dunántúl írja:

Most, hogy Szegeden pályázatot irtak ki a színházra, felvetődött az eszme, hogy melyik hát a legjövendesebb vidéki színház. Az összes szakemberek meghallgatása után a sorrend a következő:

Pozsony: Gyönyörű nagy színhása van, 18 000 korona állami segítye, ezenfelül a város fizeti a fűtést, világítást, a műssaki személyzetet és ellátja a színházat díszletekkel.

Szeged: Nagy, szép színhása van, nagy befogadó képességgel, a város fűteti és világítja. A mostani pályázatnál 30 százalékkal emélik a színházi helyárait, ami évi 100 000 korona különbözetet tesz ki jövedelemben. Ezzel szemben kívánják a színházigazgatótól, hogy a város által eddig fizetett fűtési és világítási 24 000 korona kiadást esután a színházigazgató fizesse, ez háború után adjon az első évben 20, a többi után 30 operatort.

Temesvár—Buda. Állami és városi szubvenció, a város fedesi a fűtés és világítást és 20 százalékkal emelte a helyárait.

Nagyvárad: Gyönyörű modern színház a legdrágább helyáirakkal, a város fedesi a világítást és a randőr, tüszelő díjakat. (Csak hogy ktsi a színház befogadó képessége. Szark.)

Dobozon: Drága helyárait, a város fedesi a fűtést, világítást, nyomdát, díszmestert, festőt.

Arad: A színház minden kiadása a színházigazgatót terheli, legkisebb helyárait, sőt azok a bevételek, mint ruhatár, büfé, ami máshol legalább évi 12 000 koronára megy, itt az épület fogyatékosága miatt néhány száz koronára rug.

Tekintettel, hogy konzorsiumok vannak, a jövedelmek nagyon könnyen ellenőrizhetők, mivel a konzorsium köteles a bruttó 5 százalékát a nyugdíjintézetnek beküldeni. Az utolsó 5 százalékok, tehát a bevételek a következők: Szeged 462 K 38 fill., Pozsony 471 K, Nagyvárad 512 K, Arad 326 K, Dobozon 413 K, Miskolc 353 K 49 fill.

Tény, hogy mindentelvé jövedelmező a színház, de tény az, hogy ha a színészeknek normális fizetés jutna ma is — abból megélni nem tudnának. A ruházatkódás kérdése így is igen nagy gondot okoz a művészeknek. Mert a beszerzési árak arányában nem emelkedett a jövedelmük.

Az osztrák miniszterválság megszűnt. Budapesti tudósítónk telefonálja: Bécsből jelentik: A hivatalos lap holnapi száma legfelsőbb osztrák kéziratokat közöl, melyek közül az első Clam-Martinik miniszterelnökéhez szól, amelyben a miniszterelnököt a osztrák további bizalmáról biztosítja. A további legfelsőbb osztrák kéziratok Bernreuter, Bobrinzky és Urban miniszterekhez szól. Ezekben a kéziratokban kijelenti az uralkodó, hogy nem érzi indíttatva magát arra, hogy felmentés iránti kérelmeket teljesítse s biztosítja őket további bizalmáról.

A buvárhajóveszedelem

nagyobb mint valaha.

Az elsüllyesztések száma folyton emelkedik.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Az Aften Posten haditudósítója jelent Londonból: A német buvárhajók által e héten elsüllyesztett hajótér kétszer akkora, mint az előző héten. Az e heti elsüllyesztések száma a legnagyobb a szigorított tengeralattjáróharc megkezdése óta. A tengeralattjárók sokkal nagyobb veszélyt rejtenek Angliára, mint azt valaha hitték.

Alexejev tanácskozott Bruszilovval.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Szentpétervárról: Alexejev orosz főparancsnok meglátogatta a délnyugati frontot és Bruszilov tábornokkal tanácskozást folytatott.

Minszkből jelentik, hogy a bizalmat a hadsereg bizottsága fogja kivézezni.

Kémek aknamunkája Németországban.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Chemnitzer Allgemeine Zeitung írja: Már régebben felmerült az a gyanu, hogy a németországi egyes strájk mozgalmakat külföldi ügynökök idézik elő. A lap megbízható helyről értesül, hogy angol soldban álló ügynökök működtek, akik a nyugati fronton szenvedett vereségek után a belső savorok előidézésével gondolták, hogy elérhetik a győzelmet.

Események a tengeren.

Néhány tengeri repülő gépünk miután egy ellenséges léghajó e hó 25-ikéről 26-ikára virradó éjjel Triest környéke ellen intézett hatástalan támadást, ezt viszonzva bombázta San Candiano katonai erődítményeit, valamint a Sdekba torkolatánál levő ütögeket és több találatot és tüzvészeket figyelt meg. Valamennyi repülőgépünk a heves tüzelés ellenére sértetlenül tért vissza.

A hajóhadparancsnokság.

Angliát katasztrófa fenyegeti.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Londonból jelentik: A Daily Telegraph megállapítja, hogy Anglia élelmisszerszállító hajóinak száma összesen 1500. Ebből február 19-ike óta 136 hajó rakományával együtt elpusztult. Ha a hajóépítés nem fokozódik, súlyos katasztrófa következik be.

Tisza bécsi látogatásai.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Tisza miniszterelnököt Frigyes főherceg, volt hadseregparancsnok kihallgatáson fogadta. Délben a miniszterelnök Bernsdorf német nagykövet vendége volt. Délután Urban miniszter látogatta meg a magyar házbán. Később Tisza a külügyminiszterhez ment.

A Wolff-ügynökség esti jelentése.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Az arrasi harotér egyes szakaszain erős tüzelés. Ujabb angol támadás tűzünkben összeomlott. Az Arras—Cambraye uton az ellenség veszteségteljes támadást kísérelt meg eredménytelenül. Az Aisne mentén erős tüzérségi harcok.

Az orosz kormány nem változtatja hadicéljait.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Pétervári Távirati Ügynökség, megcáfolva magamagát, jelenti, hogy az ideiglenes kormány nem akar jegyzéket küldeni a szövetséges hatalmakhoz a háború céljairól.

Az orosz hadsereg békét kíván.

Bármilyen harsányságnak kiáltott bele a világba Alexejev orosz fővezér üdvözlő távirata a franciáknak és angoloknak, az orosz hadsereg hangulata másról beszél. Bizonyosságok azok a hírek, melyek az orosz frontról a muszkák hangulatáról beszámolnak. Alább két ilyen érdekes levelet van alkalmunk közölni.

Béke bankett az orosz fronton.

Brassóból írják:

A békehangulat ma már úgy terjed szerte a világban, mintha nagyon komoly alap lenne arra, hogy a fegyveres csendesültségben bízni igazán lehetne. Itthon, távol a veszedelmektől, talán intenzívebb a békét remélő hangulat, mint odakint a fronton. De minden bizonnyal érdekes tudni, hogy mi történik hát ott, ahol egymással szemben állnak még a békéről beszélő ellenfelek, ahol egymás szomszédságában húzódnak a magyar katonák és orosz katonák lövészárkai. Két katonatiszt, akik most hagyták el Kiril baba táján, a kukovinali határ mentén a jól megerősített állásokat, érdekes dolgokat mondott el az orosz front mostani napjairól.

— Tíz napja tart már — mondta az egyik, — hogy egy lövés sem dördül. Kiril baba táján minden csendes. A látvány pedig, ami itt kemény harcokhoz szokott szemek elé tárul, egyszerűen példátlan. Az orosz lövészárkok előtt húzódo drótskádlányok széjjel vannak tépve. Ahol a drótsövények húzódnak, ott már szép sorjában gulába rakva állnak az orosz puskák. A gulák némelyikén kislány zászlócska leng. Fehér a színe. Mi csak benntartjuk a puskát a lövészárkokban, de sétálni mi is bátran megyünk. Legutóbb hivatalosak voltunk egy bankettre. Szép tavaszi nap volt. Deszkákból a két lövészárk közöttasztalokat róttak. Az asztalokra ujságpepírből került az abrosz. Ott volt a banketten egy orosz ezredes is. Ő ültette az első poharat a békére. Csernovitsi hotelek tányérjaiból ettünk. Voltak sülték és torták és jófajta borok. Pesszó is skadt. Valódi francia. Az orosz tiszték mosolyogva panaszkodtak: a champagnei harcokban az a legfájdalmasabb, hogy nem lehet champagnehez jutni.

— Az sem érdektelen — folytatta a másik tiszt — hogy az oroszok állásaiból, mikor Czernin külügyminiszter békenyilatkozata megjelent, parlamentérek jöttek át hozzánk s érdeklődtek a dolog iránt. Néhány német ujságot kaptak s boldogan vitték vissza. Két nap múlva mutatkozott a nagy barátkozási hajlandóság. Az első nagy lakozást azután akkor rendezték az oroszok tiszteletünkre, amikor Károly királynak az oroszokhoz intézett békenyilatkozata a Russkoje Slovo-ban is szívesen megjelent. Általában bizonyosra veszik az orosz tiszték, hogy ellenségeikre többé sor nem kerül. Esténként bus szláv énekző hangzik odaát, amire nálunk magyar nótá a válassz. Ujabbban muszkatulokat is kértek tőlünk kölcsön. Két őrgányért egy kapitányt küldtek tuzsnak. A kapitányt hajnalban hordágyon kellett visszavinni, úgy berugott. Igen kedélyes most a hangulat odafele. Ki tudja, meddig tart a változás még rosszra?

Ugyanezt a békehangulatot, mely az egész orosz hadsereget elfogta, rajzolja meg egyik munkatársunk az orosz harctérről írt következő levelében:

Husvét az orosz fronton.

Galiczia, április 19.

Kedves Doktor ur!

Nem sokára újból szabadságra készülök még pedig nagy, hosszú, végleges szabadságra: mert hisz béke lesz! és félek tőle, hogy megint kikapok, ha hanyag leszek a levélírásban — hát inkább előtörök valahonnan egy pár darab gyűrött papírt s megpróbálom mellette álmodozni, ha már aludnom úgy sem szabad. Mert éjszaka van — épen éjféltre jár — és a szolgálatban nyitott szemmel, éber fejjel kell átvirrasztani a végtelen hosszú, unalmas órákat, amiket máskor futó fércökké rövidít le az álom játékos időmérése.

De ha aludni nem is lehet, azt nem tilthatja meg semmiféle reglám, senki ember fia, hogy ne is álmodjak ébren. Hogy ne álmodhassak régi szép éjszakákról a tinta foltos, kopott asztal mellett s jövő kedves hajnalokról, egy lényességes szép Hajnalról...

Csak ez a visszaemlékezés a múltra s mindenre, ami a drága miénk volt, ne volna olyan fájdalmas és szomorú és csak ez a vágyódó várakozás ne volna még ennél a bus visszatekintésnél, multátrálásnál is kinzóbb, könnyfáskasabb! Milyen kegyetlen a sorsunk! Még siratjuk az elmúlt örömek soha vissza nem térő boldogságát s már is késéggel beseftünk a vigasztalásnál született vágyaink elérhetetlenségén!

Most ért véget ellenségeinknél a husvét, az ígérete annak, amit úgy várunk, várunk Ponzásan kelt föl a nap (mint a hogy Ő is jönni fog!) s arany sugarival övezve lassan emelkedett fel az állatlenes árokból egy szőke fej, egy robosztus váll, egy széles mell — hirtelen háromszor keresztet vetett, egy pillanatra átbámult hozzánk s aztán szép csendesen, közben körül forgatta a fejét — végignézte a tájat — igazán mióta nem láthatta már.

S mert nem furródott forró golyó a szemébe, szívébe — édesen, boldogan el kezdett mosolyogni. Ebben a meleg mosolyban éretem eddig legmélyebben az Ő jószágát, szépségét, áldott voltát.

Ki tudja meddig nézhetett így, meddig nézhetünk így — de csak azon vettem észre magam és mi mindnyájan, hogy tíz, husz, harminc, száz fej emelkedik ki a földből, háromszor annyi kereszt hull és itt is és ott is és végig mindenütt és a mellékhöz hozzájönnek a törzse, a kezek, a lábak, míg egyszer emberek támaszkodnak az esővert akadály-karókhöz, mintha szédülnének attól, amit látnak s az érzéstől, mely elkapta lelket.

És fejek, mellek, testek, emberek vászorognak elő erről is és néznek, bámulnak, csodálkoznak s nincs egyetlen gondolatuk, csak kíváncsiak s boldogok végtelenül.

Egyszerre kiáltások örsöne indul meg innen, onnan — meggondolás és csi nélkül, talán értelmetlenül és csak a pillanatnyi, az ösztönyszerű lármá kedvéért — senki sem gondol semmit, nem akir, nem hisz, nem gyanakszik, nem fél, nem ijesz, csak boldog végtelenül mindenki. A gyermekek gondtalan boldogságával.

Ott hirtelen megindul egy. Megy, siet előre bátran biztosan, mintha a lelkek érzésének egy hatalmas villamos kiáltása vinné feltartóztatathatatlansul.

Innen is ki lép egy.

Mennek. Már találkoznak.

Tegnap még egy — tört dőfött volna

szívébe vagy ráugrott volna és megfojtja, hogy puszuljon a beste fajzatja — most? Elérik egymást, keret fognak és megcsókolják egymást.

— Szervusz!

És állnak szótlanul, bambán, lecsúszva egyszerű szívük gyönyörű megilletődésétől.

A miénk kérde tőle.

— Hát csináltak békét pajtás?

— Nem tudom, pajtás. Hát ti csináltak?

— Nem tudom pajtás.

Ennyit beszélnek róla.

Többet egy szót se. Hanem, hogy milyen dolguk van, hogy van az asszony és a gyerek s hány éves egyik s a másik s így tovább, tovább. De egy szót sem arról, ami a lelküket égeti már évek óta és ebben a pillanatban betölti az elégséggel. Egy fél óra telik bele s kezdet fognak újra s megcsókolják egymást. Jéger Kirill is egy farsadt musik a 87-es orosz ezredből két vitézségi medáljával a mellén.

Igy ment ez két napon, a feltámadás két ünnepén át. Sehol egy lövés, sehol egy szikrája a gyűlöletnek. Három év óta halálos ellenségek között százötven lépésre egymástól. A béke ígéretének ünnepén.

Még álomnak is gyönyörű lett volna. De óh, milyen volt valószínű!

Elmúlt, de — olyan különös — nem tudok elvonatkozni a gondolattól, hogy csak napok és órák (?) kérdése s újra, még szebb színekben születik újra ez a jelenet. Nincs már kedve az oroszoknak a harcos, akármit szaval Miljukov. Ezért irtam azt is, hogy készülő a nagy szabadságra. És válem igen sokan.

A kellemes viszontlátásra hát kedves Doktor ur!

Kész híve:

(66.)

Foglalják a gyapjunkszövetet.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a magy. kir. miniszteriumnak 1157—1917. M. E. számú rendelete alapján a gyapjunkszövetek és a cserzett gyapjas bőr (prém-bőr) hulladékok forgalombahozatalának korlátozása és az érték követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában következőket hozza az érdekelték tudomására:

a) a magyar szent korona országal területének összes gyapjutszövetére, akár lenyírt, akár lenyírandó.

b) a timár, dög, bőr, szűcs- és matracgyapjas,

c) a cserzett gyapjas juh és báránybőrök és konfekcionálással előállt hulladékokra.

Gyapjutszövet csak az vehet, kinek a rendelet értelmében vásárlási jogosítványa van.

Mindazok, kik a gyapjunkszövetek termelésével, eladásával, vételével foglalkoznak vagy akiknek őrlésében, birtokában készletek vannak kötelesek ezen készleteket jelen hirdetmény megjelenése után a Magyar Szent korona országal Gyapjunkszöveti részvénytársaságnak (Budapest, IV. Városház-utca 14. szám) megvételre felajánlani.

A később termelt vagy beszerzett készletek pedig minden 14 ik napon.

Bejelentő lapok a kereskedelmi és iparkamaránál szerezhetők be.

Gyapjunkszövetekkel, illetve annak vételével és eladásával csak az foglalkozhatik, kiknek erre engedélyt

1. kereskedelemügyi miniszter,

2. Gyapjunkszövet

3. és elsőfokú rendőrhatalóság külön igazolvánnyal feljogosít, a rendőrhatalóság által kiadott igazolvánnyal csak 500 kilogramm súlyig szabad vásárolni. Az 1916. évben kiadott igazolványok érvénytelenek.

A rendelet többi részére felvilágosítások Rendőrség, I. em. 18. számú szobában Darabanth Ferenc irodaszeretőnél adhatók.

Nagyvárad, 1917. április 27. én.

Rendőrkapitányság.

Szandalkészítő és cipőtalpaló diákműhely.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

B. lapjuknak április 19-iki számában „Vgy” névjegy aláírással „Ne vigyük a veszedelmet az iskolába” s „Cipőtalpaló diákok” címmel egy közlemény jelent meg, amely a csekélységem által szervezés alatt álló „diákműhely” lyel sok jóakarattal foglalkosik. S bár a t. cikkíró ur szép szavakkal, elismeréssel adózik a közhasznú munkásságomért, amelyet a háború előtt a középiskolai tanulók, az iparos tanulók és műkedvelő kézimunkálkodók részére a kézügyesség fejlesztését célzó tantolyamok szervezése által eredményesen kifejtettem, ezáltal azonban a diákok cipőműhelyének szervezése alkalmával ténykedésemet a köz érdekeiben felülbíráva, ama nézetem van, hogy az nélkülözni „a dolog teljes ismeretét” s így munkálkodásommal a háborús órák mellett károsan folynék be a tanulók egészségi állapotára.

Az egészségre nézve káros befolyást a t. cikkíró ur abban látja, hogy az ócska cipő talpának elbontása alkalmával a cipőből kihulló porral a veszedelmes bacillusok légióit behalálé be a serdülő tanulóiifjúság.

Teljesen igaz van t. cikkíró urnak, de — az ifjúság iránt érzett felelős gondoskodásért elismerésemet kifejezve — már elvise is maguyugtatam egy órá, mint az érdekelt tanulókat, ezek szülőit, hogy a diákműhely tevékenysége keretében a higiénikus óvintézkedéseket teljes mértékben fogjuk alkalmazni. Ugyanis az ócska cipő munkába vétele előtt és munka közben megfelelőképpen desinfectáló folyadékba mártjuk mártással a por teljesen leköttetik a bacillusok teljesen elpusztulnak. Három évi cipőtalpaló családi munkálkodásom alatt magam is állandóan 5 százalékos formalinos oldatot használok desinfectáló szerül, ezt, szintén lysoform oldatot fogunk használni a diák cipőműhelyben is. A t. cikkíró ur is jól tennék, ha így védekeznének a csakugyan káros portól és bacillusoktól munkájuk közepett s akkor nem volna annyi tudóbajos köztük.

Orvszándék, hogy a t. cikkíró ur most alkalmat adott csekélységemnek, hogy rámutathatok a bacillusok veszedelmétől való védekezés módjára. Bismy minden iparágunk meg vannak a maga higiénia ellenes veszedelmét, éppen azért az iparosok oktatásának oda is kell irányulnia, hogy megismerjék azaz óvintézkedéseket, amelyeket az iparosoknak szemük előtt kell tartaniok munkálkodásuk keretében. Megkívánja ezt az iparosok saját érdeke, de megkívánja a közérdek is.

Még szükségesnek találom, hogy ez alkalommal a t. nagyközönséget rövidesen felvilágosítsam a diákműhelyről, amelynek szervezését csekélységemnek a magas miniszterium önkéntes jelentkezésemre teljesen ingyenes vezetésem mellett engedélyezte.

A diák műhely első sorban a tanulók és hozzájuk tartozók részére az általam tervezett és már egy év előtt szabadalmasságra benyújtott fa és bőrtalpu szandalkészítést célozná s másodsorban a szandálok elkészülte után az ócska-cipők talpának és felsőrészének feltöltését.

S bármennyire is igazán „hasznos és nemes intenciókból eredő” a közérdekét célzó háborús tervzetem, munkálkodásom, ezt csak akkor koronázhatja siker, ha a t. nagyközönség segítő-támaszul szegődik a cél kivételében.

Munkásságomat örömeim bocsátom teljesen önzetlenül, azaz teljesen ingyenesen a tanuló-ifjúság s így a szülők rendelkezésére, de a cél kivételéhez szükséges pénznek előteremtése az érdekelt szülők s az áldozatokra kész nagyközönségre hárul. Mert pénzre van szükség, mint minden műhely berendezés létesítéséhez. Az eszközök javarészt, mint gyalupadokat, fűrészgépe-

ket stb. t, a saját kézügyességi és háziipari munkaiskolámból adom használatra, de a speciális eszközöket, főleg a fa- és bőranyagot már előre kell beszerezniük.

Ez előzetes beszerzésekhez szükséges összeg előteremtését a hazafias cél önzetlen szolgálatában tisztelettel a megértő nagyközönségtől várjuk.

A közérdekét szolgáló soraim közléséért a tek. Szerkesztő Urnak őszinte köszönetemet kifejezve vagyok

kiváló tisztelettel
Nagyvárad, 1817. ápr. 20-án.

Ardos Frigyes,
áll. főreálisk. tanár.

A kabarékonzferanszié házat velt

Nagy Eudre, kabarékonzferanszié, — mint egy időszaki újság rosszul leplezett savanyúsággal jelenti, megvásárolta Budapesten a Vadász utca 27. számú háromemeletes palotát. A vityilló csekély 480.000 koronáért kelt el.

A háború előtti kabaré a francia pocsolya magyar lecsapódása, a gall szellem hulladéka, nem művészet és majdnem orfeum. Beharangozója, aki konzferanszié rangot és nevet adományozott magának, a legszomorubb kreaturája az alsóbbrendű szilapadi műfajnak. Ki kell állania hivallanul, kéretlenül, odaszemélyesen, s a kis pénzért lecsapódott „erők”-ről a lehető legborzultabb vicceket és istlenségeket kell elmondani anélkül, hogy azok a szellemi izsultusra könyvet ejthetnének vagy valamely egészséges, magyaros gorombasággal fizethetnének. S mindennek takarója, melegsége az a fölösleges hivatkozás, hogy „igy van ez Párizsban is.”

Nem, Párizsban nincs ez így és sohasem volt így. A szellemi dadogásnak és alacsonyrendű mulattatásnak ezt a fajtáját csak Magyarországon ismerik. A régi cirkus Dummer Augustja támadt fel a kabarék konzferansziéjében, több pretenzióval és kevesebb kedvességgel, gyakran csak szomjusággal. Hogy ezzel palotát lehetett szerezni, az Budapest romlott izlését tükrözi, hiszen fogcsikorgatva nésték már rég az olesón dolgozó szerzők: költők, írók, színművészek, színészek és alkalmazottak azt, hogy az ő verejtékükkel hogyan alapozzák meg a palotát. A hajdani alkalmazott munkaadó lett s jaj annak, aki nem tudja, mit jelent az, ha az „egyússorás”-t kiáltó újságíró például kiadó lesz.

Nem mindenkinek ment így, talán senkinek másnak. Volt egy próbálkozó, Palásthy Marcell, író, magyar dzsentri fajta, aki elment konzferanszié-nak a Molnár Hétal alatt virágzó kabaréba. Tíz napig bírta, a döbbenetes szellemességeket, amiket el kellett mondani. Aztán csak bróm szédésével volt képes szemébe nézni a közönségnek s végül beteg lett. Elment az orvoshoz, aki idessége ellen szórakozást ajánlott neki.

— Hova menjek? kérdezte Palásthy.

— Ide, a kabaréba, ott van egy kitűnő konzferanszié, mondják, az minden este a legötletesebb vicceket mondja el, muszáj rajta nevetni.

— Akkor elvisstem, doktor ur mondta Palásthy.

— Miért?

— Mert az a konzferanszié én vagyok.

Huszárok hőstette a brassói csatában.

H... r, a brassói 2. huszárszázad kapitánya, aki önálló különítményével a szomszéd német hadosztályhoz volt beosztva, azt a feladatot kapta, hogy a Condrotu-hegyen át a Tisita-völgybe nyomuljon elő. A rendkívül teraszos hegyek dacára sikerült az 1400—1500 méteres, uttalan hegyesen, a mocsárral fedett sziklásblökbön és vízfolyásokon át, meredek szakadékok parancsra haladva, a putnai vasútállomásnál hátrahagyni az ellenséget.

Elgondolhatjuk, micsoda hatása volt a már elcsüggesztett ellenségre s vitéz kis csapat felbukkanása!

As oláboz és a járhatlan terasz mellé új ellenségekül szegődtek még a híd és a fagy.

Szakadékon harcolva az ellenséggel és időjárással nyomult előre a két csoport január 1-ől 10 ig elője: a Casinu völgy keleti magasságai felé.

Nehéz harc volt, az ellenség jól kiépített állásokban ült, amelyeket csak nagy áldozatokkal lehetett megvenni. De nekünk minden ember drága volt, inkább a nagy kerülőt választottuk és egyszerre oldalt és hátba kaptuk az olábot. De minden ilyen kerülő új, szinte legyőzhetetlen akadályt jelentett. Sűrű cserdében, ut nélkül, egészen magukra hagyatva meneteltek az egyes oszlopok éjjel nappal, hetek óta hajlék nélkül, jégen szállal és térdig érő hóval viaskodva és nem tudva, nem e őket kerülik meg?

Hihetetlen nehézségeket okozott a lösz, és az élelem utánpótlása. Éjjel nappal vándoroltak a derék székelyek és népfőlképek a szűk hegyi ösvényeken, jégen és térdig érő sárban, máhás állat- és ökörszlopokkal, hogy a harcoknak megvigyék a mindennapi kenyeret.

De nem esett hiába mindez a fáradtság és szenvedés, oromról oromra nyomtuk vissza nehéz harcokban a makacsul védekező ellenséget és január 10-én miénk volt a vágyva vágyott magaslati vonal.

Megint több mint 300 fogoly és 2 géppuska — amelyet mindjárt az ellenségnek fordítottunk — volt a zsákmányunk.

Ez most fölcserélődtek a szerepek. Támadókból megtámadottak. Az ellenség teljes erővel jobbszárnyunk ellen támad, hogy az országutat kőrekerítse.

Fáradhatatlanul veti tömegeit az alig elhódított vonalra, de a hullámok megtörnek a védők érefalán.

A Vilmos császár huszárok, akik a 4-es és a 12-es huszárokkal a csucsoi tartják, nem engednek egy lépésnyit sem. Ahol az ellenség egy kis előnyt szerez, gyors ellentámadással visszavetjük, Pusztítóan dolgoznak a géppuskák. Állásunk előtt a holttestek egész halma. A tűzértség már gyülekezésük közben szétszórja az új oszlopokat, 15-én az ellenség még egyszer szerencsét próbál a közép előtt, a 14-es huszároknál, de itt is csak veszteségeket szerez.

Végül fölhagy a hasztalan igyekozéssel, visszavonul érdeibe. Csak tűzértsége pocsékolja még a löszert és nyugtalanítani próbál bennünket.

A II. oláh hadsereget megint megverték. Avarosa tábornok szép újvi köszöntője nem sokat segített katonáin. Vitézül harcoltak, de erkölcsi fölényünk leverte a tarkabarka oláh hadsereget.

Lova nélkül, szokott környezetéből teljesen kivétve, gyalog is tudott a magyar huszár új bábérokat szerezni régi hervadhatatlan koszerujába.

Lövésnek is, lovasok is nemes versengéssel lépésről lépésre kivették a makacsul védett területet, hóban és viharban, szűkös táplálék mellett és megmászták a hegyeket oly viszonyok közt, amelyeket maguk a hegyi csapatok is igen nehéznek vallának.

Lovastüszárság olyan magaslati állásokra jutott, amelyeket azelőtt el sem képzeltek volna.

HIREK

Hangverseny.

1917. évi április hó 29-én, délután 5 órakor a vármegyeszékház dísztermében a „Pro Transylvania” és „Vörös-Kereszt” javára Vornácska József zongoristája hangversenyt rendez a következő műsorral:

1. Mozart: „Koncertny”, előadják zongorakísérettel mellett: Gerő Rózsika, Arany Ilus, Gyárfás Margit, Munk Lili, Szántó Sándor, Huszár Ákos, Deutsch József, Schwarcz Pieta, Szunyogh Szabolcs, Weimann József és Radó Laci.

2. Raff I.: „A fonó”, zongorán előadja: Gyémánt Piroka, második zongorán kíséri: Szalai Klárka.

3. Reinhold: „Impromptu”, B moll, zongorán előadja: Keilner Adél.

4. Händel Hubay: a) Largo, Hubay Jenő; b) Hullámzó Balaton hegedűn zongorakísérettel mellett előadja: Szántó Sándor.

5. Grieg: „Ballada”, zongorán előadja: Huszár Margit.

6. Raff: „Tarantella”, zongorán előadja: Gerő Magda, második zongorán kíséri Szalai Klárka.

7. Godard: a) „Coccarto Romantique” első tétel. Pugnani Kreisler: b) „Praeludium és Allagro” hegedűn, zongorakísérettel mellett előadja: Gerő Rózsika.

8. Chopin: a) Nocturne fis dur, b) Etude aas dur zongorán előadja: Rothbarth Erzsike.

9. Vornácska: Sas Ede: „Fohás”, énekli: Arany Ilus, hárfán: Szegély Irma, tanár: Alkerit, harmoniumon kíséri a szerző.

* **A polgármester Budapesten.** Rimler Károly polgármester tegnap Budapestre utazott, városi ügyekben.

* **Az Urak Kongregációja Szt. József oltalmi közös szent áldozását vasárnap, április 29-én reggel fél 8 órakor tartja a Szt. József intézet kápolnájában.**

* **A hadbavonult köztisztviselők családi illetménye.** A katonai szolgálatra bevonult vármegyei, városi és községi hivatalnokok, tisztviselők, orvosok, tanítók stb. családi illetményeire vonatkozólag egy felsőbb elhatározást fognak rövidesen közölni. Ezen illetmények megítélésére a csás. és kir. számfelügyesnek hivatalos adatokra van szüksége, melynél fogva a minisztérium felhívja a vármegye alispáni hivatalát, hogy az ehhez szükséges adatokat szolgáltatassa be.

* **Jakab Mihály táblabíró.** Budapesti tudósítók telefonon jelenti: A Budapesti Tudósító jelenti, hogy a király Jakab Mihály elnöki titkárát a nagyvárad kir. ítélőtáblához táblabíróvá nevezte ki. Ez a hír jogász körökben nagy örömet kelt, mert az új táblabíró egyike a legképzettebb bírások. Széles látókörű, éles ítélőképességű jogász Kiválóan előkészített modora mindent a legnagyobb rokonszenvet váltotta ki. Jakab Mihály mint járásbíró működött Székelyhidon, onnan nevezték ki a nagyvárad törvényszékhez bírónak, 8 évvel ezelőtt majd táblai elnöki titkárrá. Báró Szentkeresztly Zsigmond táblaelnök nagy szeretettel viseltetett iránta s a mostani táblaelnök, dr. Lábán Lajos szintén nagyrabecsült nagy adminisztratív tehetsége és kiváló képességei miatt. A kinevezés hírére a hivatalos lap legközelebbi száma hozza.

* **Nem lesz szociálista gyűlés május elsején.** Budapesti tudósítók telefonon jelenti: A szociáldemokrata párt vezetősége kijelentette, hogy május elsején csak egyes szakszervezetekben tartott ünnepélyek keretében fogják május elsejének jelentőségét méltatni a munkásság szempontjából, de ezeknek az ünnepélyeknek gyűlésszerű jellege nem lesz.

* **Felbontás az átírási díjak felemelése ellen.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén tudvaleg az ingatlanok városi átírási illetékét 1 százalékról 2 százalékra emelte fel, hogy ez által is újabb jövedelemhez jusson. A közgyűlés ezen határozata ellen Balogh Döme törvényhatósági bizottsági tag tegnap felbontást adott b. Károznak tartja a vároosa az átírási illeték felemelését, mert ezáltal megdrágítja az ingatlanokat s osztoztatja a vételkedvet.

* **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** Vasárnap délelőtt 10 órakor tartja az ügyvédi kamara közgyűlést Thury Kálmán dr. elnöklésével. Tárgysorozata: 1. Az ügyvédi díjak felemelése. 2. Az ügyvédi díjak megállapítása. 3. Várady Olfon kamarai ügyész fizetése. 4. Titkári jelentés. 5. Kamarai akciók. 6. Választói jog és cenzúra.

* **Márkus Bernát bűnügye.** Hétfő veszi tárgyalás alá a királyi törvényszéknek Ember Géza táblabíró elnöklésével ítélkeső tanácsa Márkus Bernát bűnügyét. A tárgyalás több napig tart.

* **Az esküdt és a bíró.** Részlet egy védőbeszédből. A lóherét ellopják s a panasos azt állítja, hogy a lóhere nyomán menve rákadt a vádlóra. Ő nála van olyan lóhere, mint amilyent elloptak. Medvigy Gábor dr. védő így érvel:

— A lóhere eredetét, azt, hogy az másféle volt, mint a többi s a hulladékok olyanok, mint az ellopott lóheré, vizsgálhatják az esküdték, de nem a bíró, egy intelligens ember...

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Pongrács István, Moránczky András és Lengyel Mihály 101. gy. e. belső hadnagyokat a legfelső dícséreléssel tüntette ki.

* **Kevés a szén a kovács és lakatos iparosoknak.** Biharvármegye községeiben folyik a tavaszi munka; igen sok helyen még a tavaszi szántást sem tudták bevégezni, részben azért, mert a községben levő kovácsok nem képesek elvégezni az ekék élesítését, a szénhiány miatt. Sem a vármegye, sem a gazdasági egyesület nem gondoskodott a kovácsok részére szénről. A kereskedelmi és iparkamara közbenjárására a Székekőzpont öt vagon szénét utalt ugyan ki, de csak vagononként való szállításra, de ebből még alig érkezett meg 2 vagon. Ez pedig vajmi kevés Nagyvárad és Biharvármegye kovács és lakatos iparosainak. A kamara tehát a jelentkező önálló kovács és lakatos iparosok részére egyszerre csak kisebb mennyiséget utalhat ki, ami a fuvardíj révén nagyon megdrágítja a szénét. Ha azonban a kamara nem gondoskodott volna a szénről, a tavaszi gazdasági munkák csődöt mondtak volna.

* **Eltűnnek a padok.** A sításterakra felszólalásunk után kirakták a hajdan zöld, most szép kopott, zöldesbarna, sárgászöldes, barnássárgás, töltött kopott, sőt faragott padokat. A faragást a község szolgáltatta, rávéve a MAGDA, JOLÁN és BÁRÓ neveket, valamint a nevesítés események dátumait. Az eső verte a padokat, a padok szegyenletükben lesüppedtek, némelyiknek lába-karja kitört, kitörték, operálták s talán a föld nyelte el őket, mert már alig lehet itt-ott találni egy-egy rokkant padot, amint egy-egy rokkant katona ül rajta. Talán elvitték emlékné a szeretett nő nevével rájongó ifjak, vagy a háborús erkölcsök nyomán kelt lábuk a város padjainak. Mit lehet tudni?

* **Akinek nincs kenyérjegyje.** — Egyik Bémer téri kávéház előtt áll a falusi atyafi s nagy figyelemmel kíséri a tükörrablakon át a kávéház egyik vendégét. A jövő menőktől kérdi:

— Ugyan kérem, nem tetszik ismerni Kohn urat?

— Melyik Kohn urat?

— Kohn Jakab tekintetes urat, aki ott ül, beszélni szeretnék vele — s bemutat a kávéházban ülő egyik alakra.

— Hát miért nem megy be?

— Kérem, nincs kenyérjegyem — és a kávéház bejáratához bök az ujjával, ahol ki van függesztve: Kenyérjegyvet kértünk!

* **Egy kis fiu tragikus halála.** A Biharvármegyei közpórházba beállították tegnapelőtt este Osváth Albert két és fél éves gyermekét, aki véletlenül lúgkoldathoz jutott és több kortyot ivott belőle. A lúgkoldat a gyermek belső részét teljesen összmarta, úgy hogy az orvosi segítség már nem használható, a kis Osváth Albert tegnap meghalt. Az ügyesség megadta a temetési engedélyt. Az eljárás megindult, hogy kinek gondatlansága okozta a kis fiu szerencsétlenségét.

* **Halálozás.** Osvagy kassaleőkeői Majthényi Albertné szül. pruszkai Pruszkai Irén tegnap déli 12 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvételét után, 76 éves korában meghalt. Temetése 29-én, vasárnap d. e. 11 órakor lesz. Az elhunytban dr. Hegedűs Károly nagyorát gyászolja.

* **Zerj alá veszik a gömfát.** A hivatalos lap közli, hogy a miniszterium rendeletet adott ki, amely szerint a 12—24 cm. átmérőjű és 1—7 m. hosszúságú gömfának előállításával és forgalombahozatalával iparszerűleg foglalkozó és üzembe hozó egyének készleteiket kötelesek 1917. évi május hó 1-éig bejelenteni a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium IV. szakosztályához. A bejelentőlapok a polgármesternél kaphatók. A bejelentett gömfakészletek zár alá vételnek.

* **A kamara értesítése.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására hozni, hogy a kamaránál a hivatalos órák alatt a következő miniszteri rendeletek nézhetők meg: A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 28613—1917. számú rendellete a pamutfonalak, pamutszövetek, a kötött és szövött pamutúrnák, valamint a pamut és félégyapjú szövött és kötött férfi alsónemű forgalombahozatalának és feldolgozásának korlátozásáról 3790—1916. M. E. szám alatt kiadott rendelet újabb kiegészítése tárgyában. — A m. kir. miniszteriumnak 1851—1917. M. E. sz. rendelete a tolg- és fenyőkéreg (csér), továbbá eszterganyagkivonat készletek forgalombahozatala, valamint készleteinek bejelentése tárgyában. — A m. kir. pénzügyminiszter 1917. évi 30600. számú rendelete az édesített italok készítéséről cukor és mesterséges édesítőszer alkalmazásának szabályozásáról. Nagyvárad, 1917 április 25. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Schwartz Izidor s. k. elnök. Dr. Sarkadi Lajos s. k. titkár.

* **Stockholm felé** címe annak a kitűnően szemléltető térképnek, amely a Külügy-Hadügy mai számában azokat a vasúti és hajó utakat tünteti fel, amelyeken a békebaráti és a svéd főváros felé íyekszarok. A világtörténelem legnagyobb csatájáról Gellért Oszkár jr. Seckelay Kornél pedig a harc és béke viszakodásáról értekezik. Szenczióssan érdekes az egyik Zeppelin parancsrokának háborús légi útjáról szóló tárcacikke; dr. Horváth Béla főhadnagy az arabokak a világháborúban való szerepléséről, dr. Jánosy Aurél törvén. bír. a felmentettek szemléltető panaszáról, dr. Kemény Gyula ezredvez. pedig egy érdekes haslelvételről írt tartalmas cikket. Tömördek közérdekű hír, térkép, a Rendeleti Közlönyek tartalma, büntetőjogi határozatok és a pártian katonai tanácsadó egészíti ki a Szilágyi Lajos dr. ügyvéti képviselő népszerű katonai hetilapját, amelynek kiadóhivatala Üllői-ut 11—13. sz. alatt van. Előfizetési ára negyedéve 6 K.

* **A cipőkészletek bejelentése.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására hozni, hogy a keresk. miniszter ur meghirdette a cipőkészletek bejelentésére szolgáló úrlapokat, melyek a kamaránál a hivatalos órák alatt kaphatók. Egyben még azt is tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy a készlet a f. évi április 15-iki állapoi szerint vendő fel. Nagyvárad, 1917 április 25. A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara: Schwartz Izidor sk. elnök. Dr. Sarkadi Lajos sk. titkár.

* **Értesítés.** A Bihar Nyomda r. t. felszámolásában levő céget illető befizetések f. évi május hó 1-től kezdve a Bihar megyei Takarékpénztár pénztáránál eszközölendők.

* **„Korona szappan-per.”** Nem kell szappan, sem szód, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruhának nem árt, minden eszmegon a törvényszéki vegyszeri tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kpr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13—02.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és ornyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szelvénye.** Ára 1.20 ko. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

* **Gépirásban és gyorsírásban tökéletesen jártas, róm. kath. vallású, jó családból való leány dr. Krüger Aladár ügyvéd irodájában alkalmazást nyerhet (Szalárdi u 7.)**

* **Gyönyörű részés arc a nő legszébb díszje.** Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltűnít a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

* **Feleskértő MOKKA biztos szer.** Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Legújabb táviratok.

Lengyelország új kormányzója

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Lublinból jelentik: A király Kuck tábornagyot felmentette s Lengyelország megszolgált részeinek kormányzójává gróf Septickyt a lengyel legiók parancsnokát nevezte ki.

A görög kormány lemondott.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Athéni hír szerint a Landrov kormány lemondott.

Harctereinken nyugalom van.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) (Hivatalos.) Egyik harc-térről sem jelentenek különös eseményt. Höfer.

A magyar szociális miniszterium?

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) A Nap jelenti: Bécsi értesülés szerint a magyar szociális miniszterium felállítása küszöbön áll.

Kína döntése késik.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből: Kína katonai kormányzó konferencián ellene nyilatkoztak annak a tervnek, hogy Kína részt vegyen a háborúban. Az elnök még nem döntött az intervenció ügyében.

Földrengés Olaszországban.

Budapest, április 27. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: Olaszországból több helyről földrengést jeleznek. Montechi helység csaknem elpusztult a földrengés következtében. Nagyobb pusztulást jelentenek még Auxianiból Citeriből és Santa Mariából: Azonkívül Perucciában, Sienában, Florecben, Anconában, Ravennában és Porliban pusztított a földrengés.

SZINHAZ

Heti műsor

Szombat: délután: Zsuzsi kisasszony.
Szombat este: Csárdáskirálynő Bérletben.
Vasárnap délután: János vitéz.
Vasárnap este: Csárdáskirálynő.

A Csárdáskirálynő diadala.

A színházi ügyeknek azok a szkeptikusai, akik nem tanulnak még meg bizni az újdonságok vidéki sikerének tartósságában, bizonyára hitetlenkedve tekintenek a színlapra, amely még egyre a Csárdáskirálynő előadásait hirdeti. Pedig hirdeti. Mert régen múlt, hosszú idők számos sikerének történetét kellene fellapozni, míg rákadenánk a Csárdáskirálynő iránt tanúsított érdeklődés párháza.

A közönség valósággal rajong a kitűnő librettóju operetteért, amelyhez Kálmán Imre virtuoz invencióval olyan muzsikát komponált, amely egyszeri hallásra hatalmába keríti az embert, meghódítja és a maga végtelen kedvességével állandóan azt a vágyat kelti, hogy minél többször hallhassuk. Ennyit nyújt a Csárdáskirálynő, mint színpadi alkotás, amely oly millióban játszódtik le, amely ezekben a lehangoltsággal teli, bus időkben felvillanyozza az embert.

A külföldi siker jelentőségével babérokoszorúzott Csárdáskirálynő nagyváradi diadala a kitűnő és kifogástalan előadásán kívül az a minden képzeltet felülmúló paratény tette érdekessé, amellyel a színház ezt az operettet kibikálította. A díszletek valóságos mesterművei a színpadi festésnek, ami pedig a toalettákat illeti, azokról számottevő szakvélemények konstatálták, hogy: „... A nagyváradi primadonnák leöltözik még a bécsi Günther Micit is!” ...

Megemlítetük már, hogy a Csárdáskirálynő nemcsak Nagyváradon, hanem a megyében is szokatlanul élénk érdeklődést kelt. Ennek egyik érdekes bizonyossága, hogy tegnap végignézte a polgármesteri páholyból az előadást ifju gróf Tisza István huszárhadnagy és családja is. A gróf néhány nap szabadságra érkezett haza Gasztra és nem mulasztotta el, hogy a megyeszerte is híressé vált Csárdáskirálynő előadását megtekintse a Sziligeti színházban.

Zsuzsi kisasszony. Ez a kedves bájos zenéjű operette tölti be ma délután a műsort. A darab iránt a közönség körében élénk, szinte felújhadó érdeklődés nyilvánul, amely szombaton délutánra zsúfolt házzal kecsegtet.

URANIA mozgószínház	Szombat
	A lelketlen dráma 3 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.	
APOLLÓ mozgószínház	Szombat
	A szónemelti ütközet dráma.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.	

KÖZGAZDASÁG

Vásári árjegyzék:

	Árak	Forgalom
Tiszta busa	K 41.50	mm.
Rozs	33.50	"
Árpa	83.	"
Zab	40.	"
Tengeri	40.30	"
Burgonya	28.	"
Borsó	1.40	"
Lencse	1.40	"
Bab	1.80	"
Köleskása	2.00	"

Liszt.

	Árak	Forgalom
Láng	K 1.06	
Zsemle	70.	
Fehér kenyér	54.	
Barna kenyér	50.	

Takarmányféle.

Széna fuvarral 100 kg.-ként	K 48-58.
Szalma	8-10.
Alom szalma fuvarral 100 kgként	7-8.
Zsupeszalma	9.60.
Lucerna v. lóhere	60-80.

Tárfé.

Bakk ürkm. fuvarral	K 30.
Téggy	30.
Cser	35.

Vegyesek.

Marhahús I. osztályu	K 8-8.80
Ó. bor literje	6.
Uj bor	4.
Szilvapálinka literje	10.
Szesz literje	10-11.50
Mész mm.-kint	40.
Szalonna kg.-ként	9.60.
Verezhagyma	70.
Fokhagyma	5.
Barnakenyér	50.
Szalonna, nyers friss	9.60.
Köleskása kg.-ként	2.
Sertéshús	7.40.
Juhhús	5.60.
Egy liter kőolaj	50.

Jószágok. — Szarvasmarhaféle:

	Árak K-ban	Forgalom
H. oszt. jármosókör	6000-6000.	26 drb
III.	2000-4000.	142
Vágómarha élőszul kilója	4.00-4.20	86
Fajőstehén	900-3000	80
Vágótehén kgként	3.50-4.	76
1 éves tisztörborjú	600-1000	36
Ökörborjú	540-450	14
Veres borjú kgként	3.00-4.50	42
Birka és kecske		
Bárány párja	80-100	26
Bivalyókör	2400-3600	6

Lovak:

1 pár kocsiló	K 3000-6000
1 " igásló I. oszt.	2000-4000
1 " " II. "	1600-3000
1 " " III. "	800-2000
1 drb 1 éves osikó	400-800

Forgalom volt 310.

Sertések élőszul kilója:

Malac párja	K 240-560
2 éves sertések párja	420-700
1 " " " "	1000
1 drb hasas koca	600-1000
hízott sertés kilója:	6.80

Falkássertések:

Forgalom sertésekből: Süldő	42 drb
Hízott 240-300 kgr.	K 6.80 6 "
Félhízott 100-160	drb 22 " 6. 14 "
Vegyeskönyfi	8. 18 "
Malacféle	86 "

1 és 2 évesek 110

Tenyészkocák 12

90 kilón felüli hízott sertéseknél a vételár páronként 45 kiló élet és 4 százalék levonása mellett fizetendő.

Hatvászár élénk volt, felhajtás kevés. Tartott árak mellett kevés jószág cserélt gazdát.

NYILTÉR.

Tudatjuk, hogy felejthetetlen leányunk, illetve testvérünk

duránszai

BALOGH OTTILA

temetése közbejött akadályok miatt nem ma délelőtt, hanem ma, szombat délután 4 órakor lesz a Keskeny-utcai 2 sz. gyászháztól a róm. kath. egyház szertartása szerint.

Nagyvárad, 1917 ápr. 27.

Bánatos szülei:

duránszai Balogh János
és neje szülei Hajnal Róza
és gyermekeik.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	26
Borospohár csiszolt üvegből	20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1.50
Borospalack csiszolt üvegből	1.50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1.
Teáscsésze színes finom porcellán	1.80
Porcellán vizeskancsó diszítéssel	2.50
Kávésbögre emlék felirással	70.
Fali sótartó majolika fedéllel	2.50
Majolika vizeskancsó színezéssel	8.
Teáskészlet aranyozással	10.
Kávészakészlet aranyozással	10.
Feketéskészlet aranyozással	10.
Mosdókészlet felszerelve	12.
Ebédőkészlet aranyozással	40.
Vizeskészlet színes aranyozással	4.
Boroskészlet színes aranyozással	4.
Söröskészlet színes aranyozással	4.
Tészta készlet finom majolika	5.
Befőtteskészlet 6 személyre	4.

Konyha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Répkerepezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszervező: DR. KRÜGER ALADÁR
Felelős szervező: DR. PAPP KÁROLY

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passagy.

Ma szombaton,

április 28-án

A

HIÉNA.

Hatalmas detektív dráma 3 felv.
Rendezte a híres Louis Ralph.

Az egérfogó

Vigjáték 2 felvonásban.

Hiradó aktualitás.

Kedvezményes jegyek kaphatók a Sipos-féle Bémer-téri dohánytözsdeben.

Az előadások kezdete hétköznap pont 5 órakor, vasár- és ünnepnap d. u. 3 órakor.

Vizvezeték és mü-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl
Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

Valódi cérna Grenadinok,
batistok és zefirek a leg-
szébb színek és mintákban
nagy választékban érkeztek a

Vászon üzletbe.

Beóthy Ödön-utca 1. szám.
Bejárat a kapu alatt.

Fekete batistok előnyös áron.

Butorok egyéb ingóságok beraktá-
rozására száraz parkeites üzletek,

RAKTÁR HELYSÉGEK

hosszabb, vagy rövidebb időre
jutányos ár mellett

K I A D Ó K.

Tűz és betörés ellen biztosítottak.
Nagy Sándor-utca 4. szám.

Hasábos és vágott
TÜZIFA

szükségletét a legna-
gyobb bizalommal csak
JENEI M. CÉGNÉL
szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi
palota. Telefon 10-13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve,
kivonatára házhoz szállítanak.

LUCERNA-MAG
kis- és nagy meny-
nyiségben kapható.

Kesztenbaum Adolf
Zöldfa-u. 10. Telefon 8-27.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda

valójában.

Fűzőket a legelő divat szerint 3 óra
alatt elkészítünk, késs fűzőkben egyenes
tartók, melltartók és háskötőkben nagy
választék. Fűzőket választás végett vi-
dékre is küldünk, tisztogatást és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szilágymé-
szárház művésznek egyedül szállítója.
:: Telefon: 11-53. ::

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéte-
ket könyvecskékre és
folyószámlára s azt elő-
nyösen kamatoztatja.
Leszámitol váltókat.
Engedélyez előnyös felté-
telek mellett jelzalog-
kölcönöket törleszté-
sekre. Előleget ad érték-
papírokra.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmü bádogos,
vizvezeték és villanyszereidő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakzerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mü-
szerész munkák elfogadtatnak.

x Irodahelyiség céljára alkalmas
3-4 szoba május 1-től kiadó. Feltételek
megtudhatók a „Fekete Sas és Zöldfa” r. t.
bizleti irodáján. (Sas passage, telefon 14 00.)

Kiadó!

Nagyteleky és Arany János
utca sarkán lévő házban
az emeleten egy négy szo-
bás modern lakás erkély-
lyel és mellékhelyiségekkel
augusztus hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy

üzlethelyiség
augusztus hó 1-re kiadó!

Értekezni lehet INCZE irodá-
ban, Bémer-tér 3. szám alatt.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

A telep telefonja 614.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak.
Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli
berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Fűszerelő telefonja
55.

Fűszerelőtelefonja
55.